

Kommunfullmäktiges utskott för medborgardialog, Vreta Kloster

Perspektivinsamling i Berg 2020-02-26

Diarienummer: UFM 2020-14
Tidpunkt för senaste revidering: 2020-03-30

Innehåll

1	Bakgrund	4
1.1	Utskotten: roll och syfte	4
1.2	Medborgardialog: metod, syfte och genomförande	5
1.3	Deltagare	5
2	Resultat/Vad framkom vid dialogen	6
2.1	Allmänt, trivsel	6
2.2	Planer och byggnationer	6
2.2.1	Vretaskolan	6
2.2.2	Bensinmackstomten	6
2.2.3	Utbyggnaden av Berg	6
2.2.4	Byggstopp i Berg	7
2.2.5	Bevara Bergs storlek och struktur	7
2.2.6	Ristippen	7
2.3	Kommunikationer och trafikmiljö	7
2.3.1	En utbyggnad kräver andra trafiklösningar	7
2.3.2	Trafiksituationen idag	7
2.3.3	Cykelsituationen	8
2.3.4	Bussituationen	8
2.4	Natur och turism	8
2.4.1	Grönområden och Drabbisdalen	8
2.4.2	Kanalmiljön	8
2.4.3	Vattenkvaliteten i Roxen	9
2.4.4	Skarv	9
2.4.5	Blackebäcken	9
2.4.6	Förorenad mark	9
2.5	Service och företagande	9
2.5.1	Butiken i Berg	9
2.6	Skola och boende för äldre	10
2.6.1	Skolan	10
2.6.2	Boende för äldre	10
2.7	Trygghet	10
2.8	Övrigt	11
3	Återkoppling	11
4	Kontaktvägar	11
5	Bilaga - Frågeformulär	12

1 Bakgrund

I Linköpings kommun finns sedan den 1 januari 2019 sju utskott för medborgardialog, organiserade under kommunfullmäktige. Tre utskott finns i Linköpings tätort (Nord, Väst och Syd) och fyra (Valkebo, Åkerbo, Vårdnäs och Vreta kloster) finns i Linköpings omland. Varje utskott består av sju ledamöter, valda av kommunfullmäktige.

Utskott Vreta Klosters geografiska område innefattar orterna Ljungsbro, Berg samt Ljungsbro omland och Berg omland.

Tätorten Berg ligger vid Göta kanals utlopp i sjön Roxen. Inom orten finns kanalstation samt slusstrappa. Utefter kanalen finns bebyggelse från seklets början och i södra delen av orten ligger Vreta kloster kyrka och klosterruin från 1100-talet. Vägavståndet till Linköpings centrum är cirka 10 km och restiden med buss är cirka 23 minuter. Inom Bergs omland finns naturreservatet Kungsbro och Svartåmynningens naturreservat. Berg med omnejd är ett besöksmål som erbjuder en mångfald av upplevelser och aktiviteter.

Någon större utbyggnad av tätorten påbörjades inte förrän på 1950- och 1960-talen. Då tillkom hälften av bostadsbeståndet. Under 1970- och 1980-talet fortsatte utbyggnaden med småhus men i mindre omfattning. Under 1990-talet tillkom lägenheter inom Blackbäcksområdet. Både tätorten och omlandet domineras idag av småhus.

På orten finns Vreta kloster skola med utbildning från förskoleklass till och med årskurs 6. På orten finns även skolbarnsomsorg, förskolor, fritidshem och fritidsverksamhet. I tätorten finns också vårdboende. Bokbussen kommer en gång varannan vecka till Berg och var fjärde vecka till ett antal platser i norra delen av omlandet. Det finns en dagligvarubutik i Berg.

Folkmängden uppgick 2018 till cirka 1 300 invånare i tätorten respektive cirka 1 000 invånare i omlandet.

Tillsammans med Ljungsbro är Berg utpekade som prioriterade utvecklingsorter i den gemensamma översiktsplanen för Linköping och Norrköping. Det finns en översiktsplan för Ljungsbro och Berg som antogs i januari 2015.

1.1 Utskotten: roll och syfte

Utskottens roll är att skapa möjligheter för de som bor och vistas i kommunen att mötas för samtal och lärande om hur respektive geografiskt område kan utvecklas. Detta i syfte att bredda och förbättra underlag för beslut, skapa förståelse och tillit samt bidra till engagemang, delaktighet och medskapande.

1.2 Medborgardialog: metod, syfte och genomförande

Utskottet har valt så kallad perspektivinsamling som metod vid dialogen i Berg. Denna innebär att kommuninvånarna ges möjlighet att berätta om hur det

är att leva och bo i och omkring orten och vad de tänker om framtiden i området. Den övergripande frågeställningen är ”Vad är Berg för dig?”.

Inbjudan till den aktuella dialogen har annonserats på kommunens webbplats, på lokala sociala medier samt genom anslag i ICA-butiken i Berg, på ortens anslagstavla, hos Hushållningssällskapet och på Vreta kluster.

Dialogen genomförs i anslutning till ICA Nära Vretahallen i Berg där ett mindre eventtält satts upp. Vid detta finns utskottets politiker och assisterande tjänstepersoner för att på ett spontant sätt kunna möta förbipasserande Bergsbor. Som komplement till dialogen finns ett frågeformulär att fylla i ”Mina tankar om Berg” (se bilaga), för att på ytterligare sätt fånga tankar/reflektioner från kommuninvånarna. Svaren är invävdade under respektive avsnitt.

1.3 Deltagare

Totalt deltar ett 35-tal kommuninvånare samt utskottets ledamöter och tjänstepersoner från Linköpings kommun. Dessa består av en driftingenjör respektive en planarkitekt från Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, kommunens landsbygdsstrateg och en kommunsekreterare från Kommunledningsförvaltningen.

2 Resultat/Vad framkom vid dialogen

2.1 Allmänt, trivsel

Flera uttrycker under dialogen att de trivs väldigt bra i Berg, bland annat med anledning av storleken på orten, närheten till en mycket vacker natur. ”Det är positivt och mysigt på sommaren, med kanalen”, ”det är lugnt och skönt”, ”Berg är ett fantastiskt ställe att bo på!” uttrycker några kommuninvånare. En yngre person konstaterar: ”det är bra att bo här, nästan alla känner alla” och det finns mycket kompisar på orten”.

Även storleken på samhället och närheten till staden lyfts fram, under dialogen. De som fyllde i ett frågeformulär understryker att "läget", lugnet, den vackra utsikten vid kyrkan, närheten till naturen och kanalen, kanalbanken, de många slussarna och båttrafiken" är viktiga argument för att man flyttade till just Berg. Det lagom långa avståndet till Linköping och arbete, med bra bussförbindelser, nämns också.

2.2 Planer och byggnationer

2.2.1 Vretaskolan

Flera besökare vill prata om Vretaskolan och undrar hur det resoneras i kommunen om hur denna ska användas. "Det är sorgligt, det ser ut som en krigszon", menar en av besökarna. "Tänk om där kunde byggas fina lägenheter där." "Vem äger marken? Vem äger husen?" undrar någon. Frågan vad det finns för möjlighet för kommunen att "trycka på" för att få fram ett förslag och beslut ställs. Flera beskriver att det "en trötthet" som Bergsbo, över att det inte händer något med skolområdet.

2.2.2 Bensinmackstomten

En annan fråga som väcks är: "Vad ska ske med bensinmackstomten (PEAB).

Det är pinsamt för orten med ödebebyggelser plus att det skapar "tillhåll" för olika intressen och verksamheter.

2.2.3 Utbyggnad av Berg – även för de lite äldre

En medborgare berättar att det planeras för 700 bostäder i Berg. I samband med det ställs frågan: "När planeras utbyggnaden av Berg att ske?" "Hoppas att det byggs lite mer", understryker en boende. En av dem som fyllde i ett frågeformulär hoppas att flera barnfamiljer ville bosätta sig i Berg.

Några äldre besökare uttrycker att de hoppas på att man bygger några "mindre boenden" också. Många pensionärer sägs vilja bo kvar i området men då i mindre bostäder, än de villor som de har idag. Mindre, billiga hyresrätter och 55-plus-boenden samt trygghetsboenden efterfrågas. Som det är nu tvingas de äldre att flytta in till "staden" när de blir äldre och inte längre kan bo kvar i sina hus.

2.2.4 Byggstopp i Berg

En ung invånare i Bergs utkant berättar att idag finns det ett slags generellt "byggstopp" runt hela Berg, förutom de planer som redan finns. Många sägs vilja stycka av mark och låta bygga hus, men alla får "ett nej". Medborgaren berättar att familjen äger en bit mark och skulle vilja stycka av några få tomter. "Väg, vatten etcetera finns, varför får vi inte stycka av några få tomter? Det här är ju vårt liv. Hur kan man arbeta vidare med det?" undrar hen.

2.2.5 Bevara Bergs storlek och struktur

En medborgare berättar om trivseln i Berg, att det är ”lagom stort” och att det är viktigt att behålla dess karaktär. Hen är orolig för att det kommer att byggas ut för mycket i Berg. ”Ni måste arbeta för att behålla det som det är”, understryker den boende. Här ställs nu således olika perspektiv mot varandra. De som vill bygga ut Berg och de som vill behålla Berg som det är. En annan person menar att det vid utvecklingen av området är det, hur som helst viktigt att ta hänsyn till de öppna siktförhållandena som finns uppe från Stjärnorpsvägen ner mot Roxen.

2.2.6 Ristippen

En fråga som har väckts i flera sammanhang och som även kommer upp även på dialogen i Berg gäller behovet av en ny ristipp, istället för den gamla som togs bort. ”Det känns inte roligt som Bergsbo, med säckar och nedskräpning just nu”. En av tjänstepersonerna från Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen berättar att det arbetas på kontoret, ”i nära samarbete med Tekniska verken”, med att försöka hitta en lämplig plats för en ny ristipp.

2.3 Kommunikationer och trafikmiljö

2.3.1 En utbyggnad kräver andra trafiklösningar

När Berg kommer att byggas ut, kommer det att bli mer trafik och det kommer att behövas nya trafiklösningar. En av besökarna på dialogen säger: ”Det är redan idag för mycket buller och höga hastigheter.” ”Hur blir det med vägen, som redan idag är överbelastad?” ”Jag upplever inte att det finns en långsiktig lösning för trafiksituationen i Berg när det planeras för många nya bostäder.”

2.3.2 Trafiksituationen idag

Flera hävdar att de trafiklösningar som finns idag och som är dimensionerade för dagens befolkning inte heller fungerar längre. Det börjar med situationen vid infarten till Berg och avtagsvägen till Ljungsbro. Någon undrar om en omdragning kan förbättra flödena vid kyrkan. En annan föreslår en rondell vid Klosterkyrkan. Flera medborgare berättar om en omfattande ”tung trafik” genom samhället på Stjärnorpsvägen och om höga hastigheter där. Några skulle vilja ha fler farthinder såsom vägbulor och mer bevakning från polisen. ”Det är så fullt av bilar på morgonen i samhället. Det är farligt för barnen. Det finns inga blinkande övergångsställen. Det är många barn som passerar över vägen genom samhället. Det är otäckt! förklarar en boende”

Även på den övre delen av Bergsbadsvägen beskrivs hastigheterna som höga, och att det skulle behövas farthinder även där.

2.3.3 Cykelsituationen

”Cyklingen ökar! Roligt! Kul att det rör sig människor i området!” konstaterar en besökare till dialogen. Men även frågor om cykelvägar ställdes: ”Stagvägen är till exempel avstängd för cyklister. Varför är det så? Helt omotiverat! Jag har

lyft det som Linköpingsförslag”, framhåller en av besökarna. Vidare ställs frågan: ”Vad händer med cykelvägskopplingen från samhället ner till ridhuset?

2.3.4 Bussituationen

En nyinflyttad invånare i Berg uttrycker att ”det är väldigt bra att bo här, men förbättringar finns”, bland annat saknas det en direktbuss till järnvägsstationen. ”Det är så fullt av bilar på morgonen i samhället”, konstaterar en Bergsbo.

2.4 Natur och turism

2.4.1 Grönområden och Drabbisdal

Ytterligare ett spørsmål som tas upp är att ”det är viktigt att bibehålla grönområdena”. Berg beskrivs som ”en småstad med mycket gröna ytor” och att det är viktigt att den bilden bibehålls och utvecklas, till exempel kring Drabbisdal¹ där en gångbro över bäcken skulle kunna byggas. Det finns även behov av verksamheter i Berg ”som är öppna även tidigt på våren, t ex ”ett fik och offentliga toaletter”. Det skulle kunna byggas till exempel vid entrén till Berg eller vid gamla Vretagymnasiet, runt kanalen och Ankarvägen eller på det gamla sågverksområdet, menar några. ”Det skulle kunna bli ansiktet utåt”, istället för det tomma byggnader och ”skräp” som man möts av idag. ”Detta är ju inte minst viktigt eftersom många turister besöker orten”, funderar en medborgare.

Turismen får Berg att blomma ut under sommaren, men en boende förklarar att turistanhopning också innebär miljöpåfrestningar för de som bor vid nordöstra Sjöleden mot Kungsbro.

2.4.2 Kanalmiljön

En annan av de boende berättar att ”det finns planer på att bygga något intill kanalen, kanske ett museum”. Hen anser emellertid att det är viktigt att behålla kanalområdet intakt så som det är. Hur förhåller det sig egentligen med detta? En av dem som har fyllt i ett frågeformulär under dialogen skriver att förbättringar behöver göras runt vid Göta Kanal. ”Bryggor behöver ses över och reparationer behöver göras efter förra sommarsäsongen.

¹ Drabbisdal består av en lövträdsbevuxen hagmark med uråldriga ekar och förhistoriska lämningar från bronsåldern. Här finns täktgropar efter kalkstensbrytning. Vidare finns det en backstuga som tidigare hette Jakobsdal. med året 1781 inristat i taknocken samt ett ordenshus. Källa: Visit Östergötland. <https://www.visitostergotland.se/255938/Drabbisdal/>

2.4.3 Vattenkvaliteten i Roxen

En av besökarna på dialogen framhåller att det på senare tid inte har gått att bada i Roxen då vattenkvaliteten inte är bra. ”Där är alger som växer som lägger sig i stora sjök och det luktar illa”. Hur har vi koll på detta med vattenpesten? undrar besökaren. Det finns en badplats i Roxen vid Norra Sjölidan, som inte längre kan användas alls då den uppges ha ”slammat igen” helt och hållet. ”Den behöver muddras och rensas”, enligt en av de boende.

En av tjänstepersonerna från Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen som deltar på dialogen, berättar att en grupp på förvaltningen arbetar med planer för underhåll av stranden etcetera. Vidare diskuteras upprustning av badplatserna och om att det kanske finns behov av ytterligare en badplats i Roxen.

2.4.4 Skarv

Det framställs på dialogen att Roxens fiskevårdsområde har beviljats att skjuta av 1000 skarvar. I området äger Linköpings kommun tre procent av fiskerätten. En person, som är medlem i fiskevårdsområdet undrar om kommunen kan hjälpa till med avskjutningen. En av de tjänstepersoner som deltar menar att det i så fall krävs en utredning i kommunen om hur detta skulle vara möjligt.

2.4.5 Blackebäcken

En oro tas upp för att Blackebäcken kommer att förbli torrlagd i och med vissa reparationsarbeten. Den sägs ligga nära ett så kallat Natura 2000-område i Berg och borde vara föremål för extra varsamhet. Vad händer nu i denna fråga? undrar en av de boende.

2.4.6 Förorenad mark

Det framförs att det finns problem med förorenad mark i Berg. En fråga som lyfts är om kommunen har kontroll över det och hur det i så fall hanteras.

2.5 Service och företagande

2.5.1 Butiken i Berg

En av de boende berättar att handlaren i Berg både vill och behöver expandera och bygga ut sin butik, men att det är ont om utrymme runt den för att göra detta. Den boende poängterar att det är väldigt viktigt att det finns en butik i Berg och att hen försöker handla mycket i den. En annan besökare på dialogen, understryker vikten av en butik och hoppas att kommunen underlättar för handlaren, om han skulle vilja bygga en större butik på en annan plats i Berg.

I samband med dialogen görs ett besök av en tjänsteperson i butiken för att få ytterligare ett perspektiv på hur det är att verka i Berg. Handlaren berättar att det har blivit allt svårare att få lönsamhet i butiken. Ombudstjänsterna som affären erbjuder är bra för de boende, men butiken är liten och till exempel inte dimensionerad för den allt växande hanteringen av alltmer tunga paket, vilket börjar bli ett arbetsmiljöproblem. Mycket i butiken behöver förnyas och fräschas upp och affären behöver byggas ut. Samtal med kommunens planerare

om ritningar, planer och bygglov för detta, har inte gått så bra. En upplevelse är att det finns mycket ”hinder” mot en expansion. Även nya krav på till exempel miljösidan/nya miljölagar kräver kostsamma investeringar. Handlaren konstaterar att ”samhället måste växa och kundunderlaget fördubblas om man ska kunna behålla butiken på sikt”. Ett tag fanns det planer på att bygga en rondell vid Vreta kloster och eventuellt en ny butik där, vilket väckte handlarens intresse. Men det blev inget av dessa planer från kommunens sida.

2.6 Skola

2.6.1 Skolan

En av de boende betonar skolans viktiga roll som samhällsdanare i Berg: ”Det är viktigt att skolan arbetar i förebyggande syfte vad gäller ungdomars förtroende för samhället och så att de inte hamnar i kriminalitet. Alla ungdomar oberoende bakgrund, behöver samma förutsättningar för att komma in i arbetslivet. Det kan behövas satsningar på grupper som har det svårare i dagsläget.” Vreta klostrets skola beskrivs visserligen som ”bra”, men bestående ”mest av tråkiga och slitna baracker”. En kommuninvånare beskriver situationen på Brunnbyskolan som väldigt tuff, med snäva ekonomiska ramar och en svår arbetssituation för lärarna. Besök av politiska företrädare på skolan efterfrågas.

2.7 Trygghet

Även några frågor om otrygghet i Berg väcks. Några handlar om dålig belysning till exempel i östra delarna av samhället, ner mot Roxen och på vägen förbi ”det gamla sågverket: ”Där törs man knappt gå. Det är mörkt och dessutom en mycket dålig väg. Där känns det inte tryggt.”

Det gamla industriområdet står och ”förfaller”, säger en annan av de boende. En medborgare hävdar att det drar till sig kriminalitet och att det förekommer ”skumma verksamheter” där, som vapensmuggling.

Bland dem som fyllde i ett formulär skriver en att det tidigare har varit helt lugnt i Berg men att det på senare år har varit en del ”stök”. Två av de andra skriver att man borde ha mera ”grannsämja och ha en samlingslokal att träffas i” samt att man borde ha mer kontakt med polisen.

2.8 Övrigt

En boende understryker under dialogen att ”det är roligt att de förtroendevalda kommer till Berg och pratar med de som bor här!” Denna kalla och snöiga kväll till trots.

3 Återkoppling

Dokumentationen från dialogen finns tillgänglig på kommunens webbplats. De synpunkter och frågor som framkommer vid dialogen förmedlas internt i kommunen och till berörda externa parter. Därefter sammanställs uppkomna

frågor och inkomna svar i ett dokument som kommer att finnas tillgängligt på kommunens webbplats.

4 Kontaktvägar

E-post: kontakt@linkoping.se

Telefon: 013 – 20 60 00

Webb: www.linkoping.se/kontakt

5 Bilaga - Frågeformulär

Mina tankar kring Berg!

Vad lockade dig att flytta till Berg?

Vad är det absolut bästa med Berg?

Vad tänker du om framtiden i Berg?

Vad tänker du runt "trygghet i och omkring Berg"?

Tack för ditt engagemang!